

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 16.349

Tarih : 09.02.2026

10/3730

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Tamamlayıcı Emeklilik Sistemi (TES) ve Bireysel Emeklilik Sistemi (BES) uygulamalarının kamusal emeklilik hakkı üzerindeki olumsuz etkilerinin açığa çıkarılması, neoliberal ekonomi politikaları sonucu norm haline getirilen güvencesizliğin sonlandırılması, emekliliğin piyasa odaklı bir finansal ürün haline getirilmesinin önüne geçilerek toplumun tümünü kapsayan, nitelikli ve kamusal bir güvence sisteminin tesis edilmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince bir Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

Mehmet Zeki İRMEZ

Şırnak Milletvekili

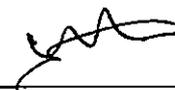
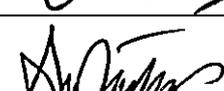
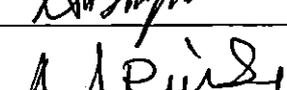
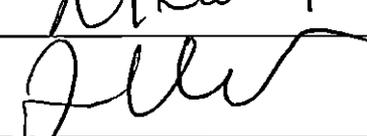
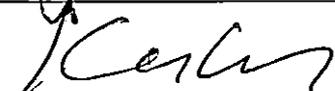
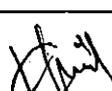
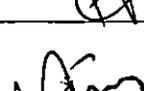
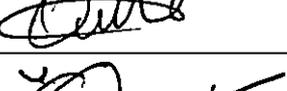
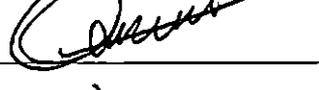
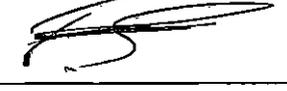
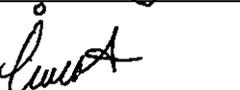
GEREKÇE

Emeklilik hakkı, emekçilerin uzun yıllar boyunca büyük mücadeleler vererek elde ettiği temel ve kamusal bir haktır. Ancak günümüzde, birbirinden farklı ve hayati konuları tek bir yasada toplayan antidemokratik yönetim pratiğiyle meclise getirilen düzenlemeler, bu hakkı kamusal güvence alanından çıkararak bireysel finansal risk yönetimi düzlemine itmektedir. Bireysel Emeklilik Sistemi (BES), temelleri 1980'li yıllarda Dünya Bankası eliyle atılan neoliberal politikaların bir ürünü olarak, emekliliği bir hak olmaktan çıkarıp yurttaşın sırtına bir yük olarak yüklemeyi hedeflemektedir.

Söz konusu sistemin Türkiye'deki tarihsel süreci, sosyal devlet ilkesinden adım adım uzaklaşmasının kronolojisi niteliğindedir. 2001 yılında yasalaşan ve 2003 yılında faaliyete geçen sistem, 2013 yılında getirilen devlet desteğiyle tahkim edilmiş; nihayetinde OHAL koşullarında çıkarılan yasalarla sisteme giriş zorunlu kılınarak kamusal emeklilik planı zayıflatılmıştır. Güncel düzenlemelerle ise Bireysel Emeklilik Sistemi'nde yüzde 30 olan devlet katkısı oranının yüzde 50'ye kadar artırılması veya sıfıra indirilmesi hususunda tek yetkili kılınan yürütme erki, tasarruf yetkisini demokratik denetimden uzaklaştırmaktadır.

İktidarın BES aracılığıyla topluma sunduğu tasarruf telkini, aslında ekonomik kırılmanın ve mevcut emekli maaşlarının yetersizliğinin örtük bir itirafıdır. Yurttışı adeta "ölümü gösterip sıtmaya razı etmek" suretiyle sisteme yönlendiren bu anlayış, halkın birikimlerini sermayenin kâr hırsı için bir finansman kaynağı olarak kullanmayı amaçlamaktadır. Emeklilik, piyasaya devredilecek bir "finansal ürün" olarak görülemez.

Sonuç olarak sermayenin emekçiler üzerindeki denetimini artıran, yurttışı güvencesizliğe ve yalnızlığa mahkûm eden bu piyasacı uygulamaların toplumsal etkilerinin araştırılması elzemdir. Bireysel kurtuluşu değil, toplumun tamamını kapsayan ve hakları teminat altına alan kamusal bir sosyal güvenlik sisteminin inşası için bu araştırma komisyonunun kurulması hayati önem taşımaktadır.

1	MERAL DANIŞ BEŞTAŞ	ERZURUM	
2	ÇİÇEK OTLU	İSTANBUL	
3	HAKKI SARUHAN OLUÇ	ANTALYA	
4	HALİDE TÜRKOĞLU	DİYARBAKIR	
5	ÖZGÜL SAKİ	İSTANBUL	
6	AYŞEGÜL DOĞAN	ŞIRNAK	
7	MEHMET RÜŞTÜ TIRYAKI	BATMAN	
8	ZÜLKÜF UÇAR	VAN	
9	KAMURAN TANHAN	MARDİN	
10	HÜSEYİN OLAN	BİTLİS	
11	SEVİLAY ÇELENK ÖZEN	DİYARBAKIR	
12	YILMAZ HUN	İĞDIR	
13	ÖZNUR BARTİN	HAKKARİ	
14	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	
15	NEJLA DEMİR	AĞRI	
16	FERİT ŞENYAŞAR	ŞANLIURFA	
17	CEYLAN AKÇA CUPOLO	DİYARBAKIR	
18	İBRAHİM AKIN	İZMİR	
19	KEZBAN KONUKÇU	İSTANBUL	
20	MAHMUT DİNDAR	VAN	